

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼ė¼

7/19030
62/43

Sayı : E-56020453-610-1620-159/260
Konu : Yazılı soru ¼nergesi

62/63/2025

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar BaŐkanlıėı ifadeli, 13/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1529598 sayılı yazı.

İlgi yazımız ekinde alınan, Mardin Milletvekili Beritan G¼neŐ Altın tarafından Bakanlığımıza y¼neltiлип yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19030 Esas Nolu soru ¼nergesine iliŐkin, T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İçt¼z¼ė¼n¼n 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap iliŐikte sunulmuŐtur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru ¼nergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1620-158/259
Konu : Yazılı soru önergesi

07/03/2025

Sayın Beritan G¼NEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yneltiip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19030 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aŐađıda sunulmuŐtur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan h¼k¼ml¼ ve tutuklulara karşı kt¼ muamele vakalarının yaŐanmaması ve bu t¼r Őik¼yet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda kkl¼ deđiŐiklikler yapılmıŐtır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz H¼k¼ml¼đi Kanunu ile oluŐturulan infaz h¼k¼mleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı m¼fettiŐleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel M¼d¼rl¼đ¼ h¼k¼m ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluŐlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu h¼k¼mleri gereğince oluŐturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı T¼rkiye İnsan Hakları ve EŐitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan T¼rkiye İnsan Hakları ve EŐitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araŐtırma komisyonlarının baŐkan ve yeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İŐkencenin nlenmesi SözleŐmesi gereğince Avrupa İŐkenceyi nleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar alıŐma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İŐkenceye Karşı SözleŐmeye Ek İhtiyari Protokol¼ (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde ülkemiz bakımından y¼r¼rl¼đe girmiŐtir. Bilindiği zere, Ek Protokol çerçevesinde kiŐilerin zg¼rl¼klerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler d¼zenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluŐlar tarafından d¼zenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, h¼k¼ml¼ ve tutukluların sağlık ve yaŐam koŐulları, iç güvenlik, sevk ve nakil iŐlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

H¼k¼ml¼ ve tutuklular veya sivil toplum rg¼tleri, resm¼ ya da özel insan hakları kuruluŐları tarafından yapılan baŐvurular titizlikle incelenmekte, adl¼ ve idar¼ yönden yapılan soruŐtırmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevess¼l edilmektedir.

II- 5275 sayılı Ceza ve G¼venlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "H¼k¼ml¼lerin gözlem ve sınıflandırılması" kenar başlıklı 23. maddesinin birinci

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

fikrasının (a) bendinde, hükümlülerin kişisel özellikleri, bedensel, akli ve sağlık durumları, suç işlemeyen önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâki eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılmaları ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejiminin; gözlem, inceleme ve değerlendirme yöntemiyle çalışan gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yapılacağı; hükümlülerin, işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekip gerekmediğine göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya normal güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilecekleri,

B) "Hükümlülerin gruplandırılması" kenar başlıklı 24. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ilk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler; akli ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler; tehlike hâli taşıyanlar; terör suçluları ile suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular şeklinde gruplara ayrılacağı; ikinci fıkrasında hükümlülerin ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılacağı,

C) "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı" kenar başlıklı 25. maddesinin birinci fıkrasında, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş olan hükümlünün tek kişilik odada barındırılacağı,

Ç) "Hükümlünün barındırılması ve yatırılması" kenar başlıklı 63. maddesinin üçüncü fıkrasında, kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmeyeceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bu kapsamda hükümlü ve tutukluların gözlem, sınıflandırma, gruplandırma ve odalara yerleştirme işlemleri, anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Ceza İnfaz Kurumları İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla gerçekleştirilmekte olup, bu kararlara karşı yargı yolu açıktır.

III- 5275 sayılı Kanunun 37. maddesinin birinci fıkrasında, kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumlar, kusurlu olarak ihlâl edildiğinde, hükümlüler hakkında eylemlerinin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezalarının uygulanacağı hükmü yer almaktadır.

Kanunun 38. maddesinde hükümlü ve tutukluların belirtilen kurallara uymamaları hâlinde uygulanabilecek disiplin cezalarına yer verilmiş olup, 39 ilâ 44. maddelerinde disiplin cezalarının niteliği, uygulanma usulleri ile bu cezaları gerektiren eylemler, 47 ve 48. maddelerinde ise disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı halinde belirlenecek disiplin cezaları ile disiplin cezalarının soruşturulması, infaz edilmesi ve kaldırılması usulleri düzenlenmiştir.

Ayrıca hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin kendileriyle ilgili her türlü disiplin işlemine karşı infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı ise ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunduğu malûmlarıdır. Bu şekilde bağımsız yargı denetiminden geçerek kesinleşen disiplin cezası kararları infaz edilmekte olup bu kararların uygulanmasında herhangi bir keyfilik söz konusu değildir.

IV- Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları ve

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında belirtilmiş olan minimum ceza infaz kurumu standartları dikkate alınarak, 2000 yılından itibaren ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle ceza infaz kurumlarının fizik¼ yapısı ve h¼k¼ml¼ rehabilitasyonu alanında ağdaş standartlar yakalanmıştır. Bu erevede, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi tarafından ortaya konulan minimum ceza infaz kurumu standartlarına uygun nitelikte kurumların inşa edilerek hizmete açılması; fiziki olarak ekonomik ¼mr¼n¼ dolduran ve yeterli eğitim ve iyileştirme çalışmalarına elverişli durumda bulunmayan kurumların da kapatılması ¼ng¼r¼lm¼řt¼r.

V- Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 27/11/2024 tarihli cevapta;

A) Kocaeli 1 Nolu F Tipi Y¼ksek G¼venlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 23/10/2024 tarihinde yapılan oda değişikliği sırasında, soru ¼nergesinde adı geçen bir kısım tutuklu ve h¼k¼ml¼n¼n oda kapılarına vurmak suretiyle slogan atmaları ¼zerine Kurum Disiplin Kurulu tarafından başlatılan idar¼ soruşturma neticesinde disiplin cezasıyla cezalandırılmalarına karar verildiği ve verilen kararın kesinleştiği,

B) Soru ¼nergesinde adı geçen ve ağırlaştırılmış m¼ebbet hapis cezasına mahk¼m olan h¼k¼ml¼lerin 5275 sayılı Kanununun 25. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında Kurum İdare ve G¼zlem Kurulu kararıyla tek kişilik odalarda barındırıldıkları, s¼z konusu odaların 11,04 m² b¼y¼kl¼đ¼nde ve ağdaş standartlara uygun olduğu,

C) Anılan Kurumda d¼zenli olarak belirli aralıklarla denetleme ve inceleme yapıldığı, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel M¼d¼rl¼đ¼ kontrol¼r¼ tarafından yapılan denetleme sonrasında hazırlanan 15/03/2024 tarihli raporda hijyen koşullarına ilişkin herhangi bir olumsuzluğa rastlanmadığı,

) Kurumda t¼m iç ve işlemlerin mevzuat h¼k¼mlerine uygun olarak y¼r¼t¼ld¼đ¼,

D) Soru ¼nergesinde belirtilen aksi y¼ndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

